

Брюксел, 19.12.2016 г.
COM(2016) 810 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

Годишен доклад за изпълнението на инструментите на Европейския съюз за финансирането на външната дейност през 2015 г.

{SWD(2016) 456 final}

АНГАЖИМЕНТИ В СВЕТОВЕН ПЛАН

През 2015 г. Европа бе изправена пред нови и променящи се глобални предизвикателства. Европейският съюз (ЕС) реагира с целия спектър от политики и инструменти, с които разполага и които обхващат сътрудничеството в областта на дипломатията, сигурността, финансите, търговията и развитието и хуманитарното сътрудничество и помощта чрез всеобхватен и навременен подход.

През цялата година ЕС продължи да играе водеща роля в международните усилия за справяне с кризите и предоставяне на подкрепа, по-специално в Украйна, Сирия, Ирак и Либия. Освен това ЕС работи неуморно с международните си партньори срещу действията на Даш.

През 2015 г. **ЕС и неговите държави членки продължиха да бъдат най-големият донор на финансиране за развитие**, утвърждавайки в световен план основните европейски ценности като мира, сигурността, устойчивото развитие, намаляването на бедността и зачитането на правата на човека, и по този начин допринасяйки за преодоляването на първопричините за многобройните кризи. Само Европейската комисия отпусна **над 10,3 милиарда евро за официална помощ за развитие (ОПР)** през 2015 г. През годината 11^{-ият} Европейски фонд за развитие (ЕФР)¹, в размер на 30,5 милиарда евро за периода 2014—2020 г., започна да функционира пълноценно.

Световната тенденция на влошаване на природните и причинените от човека бедствия продължи и през 2015 г. Европейската комисия предостави **хуманитарна помощ на стойност над 1,4 милиарда евро**, включително храна, подслон, защита, здравни грижи и чиста вода, на **повече от 120 милиона души в над 80 страни**.

Чрез **съгласуваност на политиките в интерес на развитието (СПР)** ЕС взема предвид целите за развитие във всички свои политики, за които има вероятност да засегнат развиващите се страни. През 2015 г. петият доклад на ЕС относно СПР², публикуван от Комисията, подчерта постиженията и оставащите предизвикателства в областта на СПР на равнище ЕС и в държавите членки.

Работа за общо бъдеще: от ЦХР към ЦУР - Програмата до 2030 г.

През 2015 г. бяха осъществени важни промени, свързани с **международното сътрудничество** за намаляване на бедността и устойчиво развитие, както и за намаляване на риска от бедствия. 2015 г. беше крайната дата за **Целите на хилядолетието за развитие (ЦХР)** и даде възможност да се обсъдат постигнатият напредък и оставащите предизвикателства.

ЕС изигра водеща роля в серия от **важни международни споразумения**, които заедно оформиха бъдещите действия в сферата на международното сътрудничество и развитие през следващите 15 години.

От 25 до 27 септември 2015 г. международната общност се събра в рамките на ООН в Ню Йорк, за да приеме амбициозна и преобразяваща нова концепция за устойчиво развитие и премахване на бедността: **„Да преобразим света: програма до 2030 г. за**

¹ https://ec.europa.eu/europeaid/funding/about-funding-and-procedures/where-does-money-come/european-development-fund_en

² SWD(2015) 159 final, 3.8.2015 г.

устойчиво развитие“³, която съдържа набор от 17 нови **цели за устойчиво развитие (ЦУР)**.

Срещата на високо равнище на ООН през септември беше кулминацията на продължителен процес на междуправителствени преговори с широко участие, в който ЕС изигра водеща роля. Доказателство за конструктивната ангажираност на ЕС бяха Съобщението на Комисията за глобално партньорство⁴ и последвалите заключения на Съвета⁵.

Преди срещата на високо равнище, на **Третата конференция на ООН за финансиране на развитието** в Адис Абеба през юли 2015 г. беше договорен цялостен пакет относно средствата за изпълнение на Програмата до 2030 г. Програмата за действие от Адис Абеба (ПДАА) създаде нов устойчив модел за развитие, в основата на който е заложено доброто управление, с акцент върху отговорностите за всички, първостепенното значение на действията на вътрешно равнище, в това число мобилизирането на ресурси, значението на благоприятстващите развитието политики, ролята на частния сектор и ангажимента за последователност на политиките.

Официалната помощ за развитие ще продължава да играе важна роля и през май 2015 г. ЕС пое амбициозен колективен ангажимент да постигне определената от ООН цел за предоставянето на ОПР в размер на 0,7 % от брутния национален доход (БНД) във времевата рамка на Програмата до 2030 г. Това включва конкретен ангажимент за предоставянето на на-слабо развитите страни на ОПР в размер на 0,15—0,20 % от БНД в краткосрочен план и достигането до 0,20 % във времевата рамка на Програмата до 2030 г.⁶ ОПР обаче е само малка част от финансирането за развитие. В съответствие с ПДАА действията на ЕС не се ограничават до ОПР и спомагат за съчетаването на помощта, инвестициите, търговията, мобилизирането на вътрешни ресурси и добрите практики.

Частният сектор също е важен фактор за успешното **изпълнение на Програмата до 2030 г.** Със своето съобщение „По-активно участие на частния сектор за постигането на приобщаващ и устойчив растеж в развиващите се държави“⁷ от 2014 г. Комисията подкрепи участието на частния сектор в действията за развитие.

През 2015 г. Комисията подкрепи провеждането на структуриран диалог с частния сектор чрез ключови прояви, като например Форума за политиката за развитие, съпътстващото среща на частния сектор, проведена по време на Конференцията за финансирането в Адис Абеба, и експертната група от представители на държавите членки.

Намаляване на риска от бедствия

През март 2015 г. по време на Третата световна конференция на ООН за намаляване на риска от бедствия, държавите — членки на ООН, приеха Рамковата програма от

³ <https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld>

⁴ http://ec.europa.eu/europeaid/communication-global-partnership-poverty-eradication-and-sustainable-development-after-2015_en

⁵ <http://www.consilium.europa.eu/bg/press/press-releases/2015/05/26-fac-dev-council-conclusions-global-partnership/>

⁶ <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9144-2015-INIT/bg/pdf>

⁷ COM(2014) 263, final, 13.5.2014 г.

Сендай за намаляване на риска от бедствия (2015—2030 г.), която по-късно беше подкрепена и от Общото събрание на ООН. Като първото от споразуменията за развитие след 2015 г. Рамковата програма от Сендай е основата за дневен ред за информирано и гъвкаво устойчиво развитие, при което се отчита рискът от бедствия и което не е застрашено от тях.

Преразгледана европейска политика за съседство

Европейската комисия и върховният представител на Европейския съюз по въпросите на външните работи и политиката на сигурност приеха съвместно съобщение „Към нова европейска политика за съседство“, в което се предлага как ЕС и съседните му държави могат да изградят по-ефективни партньорства, изгражда се стратегическа рамка и стабилизацията се поставя като основен политически приоритет.

Средносрочна стратегия за политиката на ЕС по въпросите на разширяването

Солидната перспектива за членство в ЕС продължава да е движеща сила за извършването на промени и за гарантирането на стабилност и сигурност в държавите от Югоизточна Европа. На 10 ноември 2015 г. Европейската комисия изготви **средносрочна стратегия за политиката на ЕС по въпросите на разширяването**, която обхваща целия мандат на настоящата Комисия. В стратегията се дават ясни насоки и се установяват рамката и инструментите, чрез които да се помогне на съответните държави да решат основните въпроси и да се справят с изискванията в контекста на процеса на присъединяване.

Отношения с държавите от АКТБ след изтичането на Споразумението от Котону

ЕС и неговите държави членки имат дългогодишни отношения със страните от **Африка, Карибите и Тихоокеанския басейн (АКТБ)**. Сега действащото споразумение с партньорите от АКТБ — **Споразумението от Котону** — обхваща периода от 2000 до 2020 г., в него участват 78 партньорски държави и в обхвата му са включени политическо сътрудничество, сътрудничество за развитие и икономическо и търговско сътрудничество.

През 2015 г. Комисията и върховният представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност публикуваха съвместен документ за консултация⁸ относно постигнатото в рамките на сега действащото споразумение и възможните начини за развитие на отношенията след 2020 г. Общественото допитване приключи през декември 2015 г. и резултатите от него ще помогнат да се очертае бъдещето на това важно партньорство.

Аспекти, свързани с равенството на половете

През октомври 2015 г. Съветът подкрепи новия **план за действие на ЕС относно равенството между половете**, озаглавен „Преобразяване на живота на момичетата и жените посредством външните отношения на ЕС за периода 2016—2020 г.“⁹ Тази амбициозна инициатива има за цел да осигури по-голяма лидерска позиция за жените в рамките на Комисията и насърчава прилагането на стратегически подход, който съчетава по-големи инвестиции, по-добра координация и обща отчетност.

⁸ JOIN(2015) 33 final, 6.10.2015 г.

⁹ SWD(2015) 182 final, 21.9.2015 г.

Действия на равнище ЕС: равенство между половете

Около 6,5 милиарда евро от годишния бюджет на ЕС, който попада в обхвата на настоящия доклад, финансират действия, в рамките на които равенството между половете е посочено като важна или основна цел. Комисията подкрепя редица действия по целия свят, които са пряко насочени към въпросите за неравенството между половете, включително чрез програми за премахване на гениталното осакатяване на жени, за намаляване на насилието срещу жени и момичета, за подобряване на достъпа на жените до производствени ресурси като земя и за намаляване на браковете в детска възраст.

Устойчива енергия и изменение на климата

Амбициозната програма на ООН за устойчиво развитие признава изменението на климата за „едно от най-големите предизвикателства на нашето време“ и отбелязва, че „неблагоприятните последици от него подкопават способността на всички държави да постигнат устойчиво развитие“¹⁰. Програмата до 2030 г. включва конкретна ЦУР за спешни действия за борба с изменението на климата и въздействието му.

На **Конференцията по въпросите на климата в Париж (COP21)** през декември 2015 г. 195 страни приеха първото по рода си всеобщо правно обвързващо споразумение по въпросите на климата, което включва всички страни. В Споразумението от Париж¹¹ е изложен глобален план за действие за предотвратяване на опасно изменение на климата чрез ограничаване на глобалното затопляне под 2°C. ЕС беше начело на международните усилия и беше първата голяма икономика, която през март 2015 г. представи своя планиран принос в рамките на новото споразумение.

ЕС е поел ангажимент да изразходва поне 20 % от своя бюджет за периода 2014—2020 г. за дейности, свързани с изменението на климата¹², и удвоява финансирането си, свързано с биологичното разнообразие, за развиващите се страни.

Действия на равнище ЕС: устойчива енергия за всички

Енергията е ключов двигател за приобщаващ и устойчив растеж. Между 2014 и 2020 г. ЕС отпуска безвъзмездна помощ от 3,5 милиарда евро, която заедно с други източници на финансиране ще мобилизира инвестиции за устойчива енергия в партньорски държави в размер до 30 милиарда евро.

Права на човека и добро управление

През юли 2015 г. ЕС потвърди своята политическа ангажираност към Стратегическата рамка на ЕС от 2012 г. относно правата на човека и демокрацията¹³ и прие **нов План за действие относно правата на човека и демокрацията** за периода 2015—2019 г.¹⁴ Планът за действие превръща общите цели за защита и утвърждаване на правата на

¹⁰ <https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld>, параграф 14 от „Да преобразим света: програма до 2030 г. за устойчиво развитие“

¹¹ Приемане на Споразумението от Париж: <https://unfccc.int/resource/docs/2015/cop21/eng/l09r01.pdf>

¹² COM (2011) 500 final, 29.6.2011 г. и заключения на Съвета 37/13, 8.2.2013 г.

¹³ <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-11855-2012-INIT/bg/pdf>

¹⁴ https://eeas.europa.eu/human_rights/docs/eu_action_plan_on_human_rights_and_democracy_en.pdf

човека и подкрепя на демократичните процеси в цял свят в конкретни цели и целеви действия.

ДЕЙСТВИЯ НА СВЕТОВНО РАВНИЩЕ

С включването на миграцията в Програмата до 2030 г. за устойчиво развитие беше потвърдена силната връзка между **развитието и миграцията**. Освен това в Програмата до 2030 г. принудителното разселване се отчита като ключов фактор, който заплашва да неутрализира постигнатия наскоро напредък в областта на развитието.

Срещата на високо равнище във Валета през ноември 2015 г. събра европейските и африканските държавни и правителствени ръководители в стремеж да укрепят сътрудничеството и да разгледат предизвикателствата и възможностите, свързани с миграцията и мобилността, чрез балансиран подход и в тясно партньорство между страните на произход, транзит и дестинация.

На тази среща беше дадено началото на **Извънредния доверителен фонд** на ЕС (1,8 милиарда евро) за стабилност и преодоляване на първопричините за незаконната миграция и разселването на хора в Африка.¹⁵ Доверителният фонд представлява гъвкаво допълнение към съществуващото сътрудничество на ЕС за развитие в региона и има за цел да подкрепи ефективното прилагане на поетите на срещата на върха във Валета ангажменти в три географски точки (Сахел и езерото Чад, Африканския рог и Северна Африка).

През 2015 г. бяха задълбочени усилията за подпомагане на страните, които понасят най-голямата тежест на бежанската криза, предизвикана от **продължаващия конфликт в Сирия**, най-вече чрез увеличаване на финансирането за регионалния доверителен фонд на ЕС в отговор на кризата в Сирия и чрез изработването на целенасочени споразумения за сътрудничество (Пактове) с Ливан и Йордания. Фондът вече е един от основните инструменти на ЕС за отговор на кризата, породена от принудителното разселване в региона.

В регионалния доверителен фонд на ЕС могат да вземат участие и всички други международни донори. Изменение на учредителното решение на Фонда поясни, че вътрешно разселените лица в Ирак, които бягат от регионалната криза, са група бенефициери на Фонда и също така предостави повече гъвкавост в подкрепа на засегнатите страни, които не са в непосредствена близост до Сирия. Това включва осигуряването на подкрепа на нечленуващите в ЕС държави от Западните Балкани.

Освен това на срещата на високо равнище между ЕС и Турция на 29 ноември 2015 г. ЕС и Турция приеха съвместна декларация, включваща план за мобилизирането на значителни средства за подпомагане на важните усилия на Турция за приютяване на бежанци от Сирия. В този контекст Европейската комисия създаде Механизъм за бежанците в Турция, с който да се координира мобилизирането на 3 милиарда евро, идващи както от бюджета на ЕС, така и от вноски от държавите членки.

Действия на равнище ЕС: Сирия

¹⁵ C(2015) 7293 final, 20.10.2015 г.

Проектът „Изграждане на път към ранно възстановяване чрез образование в Сирия“ например спомогна за подобряване на достъпа до образование на два милиона деца в приблизително 3000 училища в шест сирийски провинции за учебните години 2013—14 и 2014—15. В 180 училища беше осигурено медицинско образование и психосоциална подкрепа. Ремонтирани бяха 100 училища, а на 200 000 деца бе осигурен достъп до програма за самообучение. 1 500 учители бяха обучени да работят с деца със специални нужди.

Миграция и мобилност

На 13 май 2015 г. Европейската комисия прие **Европейска програма за миграцията**¹⁶, в която се излагат основните принципи и дейности в тази област за периода 2015—2020 г. Като един от десетте политически приоритета на Комисията под ръководството на председателя Юнкер, тази програма предлага амбициозен и всеобхватен план за по-добро управление на миграцията както сега, така и в дългосрочен план. Четирите стълба на програмата са силна обща политика в областта на убежището, борба с трафика на хора и предотвратяване на незаконната миграция, управление на външните граници и нова политика за законната миграция.

Миграцията е ключов въпрос в отношенията на ЕС с близките му съседи, най-вече на изток и на юг, много от които са или източници на миграция, или транзитни държави. Значителна помощ от ЕС в тези държави е съсредоточена върху управлението на миграцията, насърчаването на стабилността и борбата с първопричините за миграцията чрез изграждане на устойчивост в уязвимите групи от населението, икономическо развитие и подкрепа за по-добро управление.

Диалозите относно миграцията с африкански страни партньори бяха засилени и задълбочени, най-вече чрез **Процесите от Рабат и Хартум**, както и чрез **диалога между ЕС и Африка относно миграцията и мобилността**.

Развитие, мир и сигурност

Не може да съществува устойчиво развитие без мир и сигурност и не може да съществува траен мир без развитие. Справянето с въпросите на сигурността и развитието изисква мобилизирането на всички инструменти на ЕС и представлява важна част от всеобхватния подход на ЕС.

През 2015 г. ЕС работи върху съвместно съобщение за стратегическа рамка на ЕС за подкрепа на реформата в сектора на сигурността¹⁷, в което се очертава съгласувана политика за възприемането на подход, осигуряващ синергии, към краткосрочните и средносрочните дейности, като например мисиите по Общата политика за сигурност и отбрана (ОПСО), и дългосрочните действия на ЕС за развитие в областта на сигурността.

През 2015 г. беше прието съвместно съобщение относно „Изграждане на капацитет в подкрепа на сигурността и развитието“¹⁸. В краткосрочен план се изпълняват редица конкретни пилотни проекти. В по-дългосрочен план ще бъдат разработени рамки на

¹⁶ COM(2015) 240, final, 13.5.2015 г.

¹⁷ JOIN(2016) 31 final, 5.7.2016 г.

¹⁸ JOIN(2015) 17 final, 28.4.2015 <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:52015JC0017&from=en>

политиката и договорености за финансиране, насочени към всички заинтересовани страни (както граждански, така и военни).

Към края на 2015 г. ЕС бе разположил 18 граждански и военни мисии по линия на ОПСО, от които две военни операции бяха стартирани през 2015 г.: EUNAVFOR Med Sophia помага за прекъсването на бизнес модела на мрежите за незаконен трафик и контрабанда на хора в южната централна част на Средиземно море, а EUMAM CAR се концентрира върху предоставянето на военни съвети и помощ за властите в Централноафриканската република.

През 2015 г. ЕС продължи да инвестира и да развива капацитета за предотвратяване на конфликти и изграждане на системи за ранно предупреждаване, което има значително по-голяма разходна ефективност от следкризисните действия.

Европейска година за развитие 2015 г.

Проведена под мотото „*Нашият свят, нашето достойнство, нашето бъдеще*“, Европейската година за развитие 2015 г. (ЕГР2015) бе навременна и успешна кампания. Това бе първата Европейска година досега, посветена на темата за външните отношения, и тя съвпадна с момент, в който трябваше да бъдат взети важни глобални решения.

ЕГР2015 даде възможност на европейските граждани да добият по-добра представа относно начините, по които помощта на ЕС преобразява живота на отделните хора и общностите по целия свят. В рамките на ЕС бяха проведени общо 3828 прояви, свързани с ЕГР2015, с над 1,9 милиона участници.

ОТЧЕТНОСТ И РЕЗУЛТАТИ

Всяко евро, похарчено в подкрепа на нашите държави партньори, трябва да доведе до възможно най-добрия резултат. На 26 март 2015 г.¹⁹ службите на Европейската комисия публикуваха **рамката на ЕС за резултатите в областта на международното сътрудничество и развитието**, която засилва способността на Комисията да наблюдава и докладва за конкретни резултати от финансирани от ЕС дейности в областта. Тя е част от цялостната политика на Комисията за засилване на акцента при действията на ЕС върху постигането на резултати. Службите на Комисията публикуваха първия доклад въз основа на рамката за резултатите²⁰ през 2016 г. Работният документ на службите на Комисията, приложен към настоящото съобщение, представлява вторият доклад. Отсега нататък Комисията ще докладва всяка година относно резултатите от финансирани от ЕС дейности в областта на политиката за сътрудничество и развитие, като ги съпоставя с цялостните резултати в областта на развитието.

Действие на ЕС: основни резултати през 2015 г.

Някои от основните резултати, постигнати по проектите и програмите, приключили в периода между средата на 2014 г. и средата на 2015 г., включват:

¹⁹ SWD(2015) 80 final, Въвеждане на рамката на ЕС за резултатите в областта на международното сътрудничество и развитието.

²⁰ SWD (2016) 255, Международно сътрудничество на ЕС и развитие — първи доклад за подобрени резултати

Добро управление: предоставена беше подкрепа за четири свободни и честни изборни процеса

Предотвратяване на конфликти, изграждане на мир и сигурност: 404 000 души се възползваха от програми за подпомагане на гражданското изграждане на мира след конфликти и/или предотвратяване на конфликти

Устойчиво селско стопанство, продоволствена сигурност и изхранване: 5 025 000 жени и деца на възраст под 5 години се възползваха от програми, свързани с изхранването, допринасящи за намаляването на детската смъртност

Енергетика: 2600 километра линии за пренос/разпределение на електроенергия бяха изградени или подобрени

Образование: 10 635 000 деца бяха записани в начално училище, 7 603 000 деца — в средни училища, а 175 000 преподаватели бяха обучени.

Здравеопазване: 8 104 000 раждания се извършиха с помощта на квалифицирани здравни работници, което спомогна за намаляване на смъртността сред родилките

Природни ресурси, околна среда и изменение на климата: 3 951 000 хектара защитени територии бяха управлявани с цел да се гарантира биологичното разнообразие и съхраняването на природното наследство

Транспорт: 8 905 000 души получиха достъп до всесезонни пътища

Заетост и социална закрила: 195 000 души се възползваха от програми за професионално образование и обучение или от програми за развитие на уменията, предназначени да подобрят заетостта, производителността и конкурентоспособността

Развитие на търговския и частния сектор: 10 000 дружества получиха достъп до кредитиране с цел стимулиране на инвестициите и избягване на риска

ПОСТИЖЕНИЯ В СВЕТОВЕН МАЩАБ

Разширяване на партньорството между Африка и ЕС

Освен работата в рамките на **споразумението от Котону**, напредък в отношенията между Африка и ЕС бе постигнат и в контекста на съвместната стратегия Африка—ЕС по време на **състоялата се в Брюксел на 22 април 2015 г. важна среща Африка—ЕС**, на която се събраха колегиумите на Комисията на Африканския съюз и на Европейската комисия. По време на тази седма среща между колегиумите се обсъдиха редица въпроси, в това число мирът и сигурността, демокрацията, доброто управление и правата на човека, човешкото развитие, устойчивото и приобщаващо развитие, растежът и континенталната интеграция, както и глобални и нововъзникващи въпроси.

Също така 2015 г. бе важна по отношение на дейностите за сътрудничество на място с Комисията на Африканския съюз, като засилена финансова подкрепа бе предоставена чрез Механизма за подкрепа на мира в Африка (APF) и Панафриканската програма.

Мирът и сигурността представляват основно предизвикателство за развитието и сътрудничеството в Африка. В този контекст Комисията положи големи усилия за намирането на политическо решение в **Бурунди** и бяха започнати процедури за консултации по член 96 от Споразумението за партньорство ЕС—АКТБ.

Единадесетият **диалог за правата на човека** между ЕС и Африканския съюз се проведе на 24 ноември 2015 г. в Кигали, Руанда. И двете страни потвърдиха отново своя ангажимент за насърчаване и защита на правата на човека и за сътрудничество във връзка с ефективното прилагане на континенталните и международните инструменти за правата на човека.

Ебола

Действията на ЕС в отговор на **епидемията от ебола** продължиха през цялата 2015 г. Допълнителна бюджетна подкрепа бе предоставена на **Либерия** (31 милиона евро) и **Сиера Леоне** (43 милиона евро) с цел да се смекчат икономическите последици от епидемията и да се дадат средства на държавите за стабилизиране на държавните финанси. Бяха започнати редица стратегически проекти по програмата, които свързват хуманитарната помощ с помощта за развитие, включително укрепване на системите на здравеопазване и устойчивостта на поминъка в **Гвинея** и достъпа до вода в училищата в **Либерия**. Започна изпълнението и на първите програми за възстановяване в **Гвинея** (здравеопазване) и в **Либерия** (образование и енергетика).

В световен план службите на Европейската комисия и Европейската служба за външна дейност организираха **международната конференция на високо равнище относно ебола** на 3 март 2015 г. Конференцията спомогна да се запазят набраното темпо и вниманието за продължаване на борбата с болестта. До края на годината и трите засегнати държави бяха на път да бъдат обявени за държави без опасност от ебола.

Генерална дирекция „Научни изследвания и иновации“ и Инициативата за иновативни лекарства инвестираха близо 240 милиона евро чрез спешни покани за проекти за борба с вируса ебола²¹. Всички проекти започнаха между края на 2014 г. и началото на 2015 г.

Подпомагане на Сомалия

Съвместна **конференция на донорите на ЕС и ВКБООН относно Сомалия** се състоя в Брюксел на 21 октомври 2015 г. В Сомалия е една от най-големите разселени общности в света с 1,1 милиона вътрешно разселени лица и почти един милион бежанци от Африканския рог. Конференцията мобилизира международна подкрепа за подобряване на живота на сомалийските бежанци и разселените лица, като в самия ден на конференцията бяха поети ангажименти в размер на 94 милиона евро, от които ЕС ще осигури 60 милиона евро за две целеви действия.

Действие на ЕС: бежанци от Сомалия

Програма на стойност 50 милиона евро, стартирана през 2015 г., **ще спомогне за управлението на доброволното връщане на лица** в Сомалия от Кения, Йемен и Европа и за подобряването на правната рамка за вътрешно разселените лица, бежанците и завърналите се лица, за подобряването на достъпа до основни услуги и за създаването на реални възможности за препитание.

Успоредно с това ЕС ще финансира програма на стойност 10 милиона евро за Северна Кения с цел предоставяне на помощ и възможности за по-добър живот на **бежанците, които не могат да се завърнат**, и на техните приемни общности.

²¹ <http://ec.europa.eu/research/health/index.cfm?pg=area&areaname=ebola>

Надежда за Централноафриканската република

На международна конференция относно Централноафриканската република, проведена се на 26 май 2015 г., Европейският съюз увеличи помощта си със 72 милиона евро и редица държави поеха нови ангажименти на стойност 29 милиона евро за доверителния фонд „Беку“ на ЕС²².

Първият в историята на ЕС доверителен фонд, фондът „Беку“, доказва своята бързина и ефикасност с шест нови проекта, което показва как ЕС може да мобилизира бързо силите и средствата си.

Действие на ЕС: здравен проект „Беку“

Здравният проект „Беку“ има за цел да осигури достъп до основни здравни услуги на един милион души в страна, където голяма част от здравните структури и услуги не функционират. През 2015 г. проектът осигури достъп до основни здравни услуги и преките му бенефициери бяха 450 000 души.

Сахел

През 2015 г. ЕС отпусна 216 милиона евро за финансирането на борбата с продоволствената криза и кризата с изхранването в **девет държави от региона на Сахел**. Повтарящите се продоволствени кризи в региона на Сахел засегнаха сериозно устойчивостта на най-бедните, които понякога са принудени да напуснат домовете си, за да търсят по-добри възможности за препитание.

Извънредният доверителен фонд на ЕС за Африка, създаден след срещата на върха във Валета през 2015 г., ще подкрепи някои от най-нестабилните и уязвими държави в Африка, включително региона на Сахел и района на езерото Чад.

Западните Балкани и Турция

Европейската комисия прие своята средносрочна стратегия за разширяване на 10 ноември 2015 г.²³ Комисията потвърди силния акцент, който се поставя върху принципа на „водещата роля на основните ценности“ в процеса на присъединяване, при който принципите на върховенството на закона, основните права, укрепването на демократичните институции, в това число реформата на публичната администрация, както и икономическото развитие и конкурентоспособността, са от ключово значение. Комисията продължава да съсредоточава усилията си върху това да се гарантира, че държавите, обхванати от процеса на разширяване, дават приоритет на реформите в тези ключови области.

Западните Балкани: програма за свързаност

В Западните Балкани свързаността е в центъра на полаганите от Комисията усилия за насърчаване на интеграцията, както между отделните държави, така и с ЕС. ЕС е заделил до един милиард евро за инвестиционни проекти за свързаност и техническа помощ за периода 2014—2020 г. През 2015 г. ЕС предостави 200 милиона евро при съфинансирането на десет приоритетни проекта на стойност 600 милиона евро,

²² На езика санго, който се говори от повечето хора в Централноафриканската република, „Беку“ (*Bêkou*) означава надежда.

²³ COM(2015) 611 final, 10.11.2015 г.

включително интермодален терминал, два моста, три железопътни проекта, както и на енергийни междусистемни връзки и укрепването на електропреносната система в региона.

Европейска политика за съседство

Съвместното съобщение „**Към нова европейска политика за съседство**“ бе прието на 18 ноември 2015 г.²⁴ То бе резултат от съвместен консултативен документ²⁵, публикуван на 4 март 2015 г., и последвалата обществена консултация, в рамките на която бяха получени над 250 становища.

Приоритетите от взаимен интерес за ЕС и неговите партньори включват доброто управление, демокрацията, принципите на върховенството на закона и правата на човека, икономическото развитие за постигането на стабилизиране, свързаността, енергетиката и изменението на климата, сигурността, миграцията и мобилността.

Украйна: укрепването на принципите на върховенството на закона

Украйна постигна значителен напредък в областта на правосъдието и борбата с корупцията през 2015 г. чрез приемането на ново законодателство, включително закона за гарантиране на правото на справедлив съдебен процес и закона за прокуратурата. С подкрепата на ЕС бе поставено началото на изпълнението на стратегията за реформа на съдебния сектор за периода 2015—2020 г. и бе създадено националното бюро за борба с корупцията, в което бяха наети 70 следователи, одобрени в конкурси на общо основание.

Азия, Централна Азия и Тихоокеанския басейн

Непал бе засегнат от опустошително **земетресение с магнитуд 7,8** на 25 април 2015 г., както и от още едно голямо земетресение през май. Европейският съюз реагира незабавно на бедствието, като отпусна шест милиона евро за работата за бързо реагиране при извънредни ситуации. Скоро след това предостави 16,6 милиона евро за подпомагане на бюджета, с които да даде възможност на правителството на Непал да извърши допълнителни дейности за спешно реагиране, както и работа по преизграждането на засегнатите от бедствието места.

Действие на ЕС: възстановяване и преизграждане на Непал

В отговор на опустошителното земетресение ЕС създаде програмата за **съвместни действия на Непал и ЕС за възстановяване и преизграждане** на Международната конференция относно преизграждането на Непал, проведена през юни 2015 г. Финансирането за тази програма включва бюджетна подкрепа на стойност 100 милиона евро и 5 милиона евро за допълнителни мерки. Програмата бе изготвена в рекордно кратък срок и подпомага правителството на Непал в неговия процес за възстановяване и преизграждане : „Кампанията за изграждане на нов Непал“.

През 2015 г. финансираните от ЕС интервенции в **Афганистан** включиха предоставянето на спешна медицинска помощ, храна и питейна вода, защита, подслон, канализация, насърчаването на хигиената и оказването на помощ за препитание на

²⁴ JOIN(2015) 50 final, 18.11.2015 г.

²⁵ JOIN(2015) 6 final, 4.3.2015 г.

хората, засегнати от конфликти и природни бедствия по принцип и по-специално на разселените лица. Освен това на 26 октомври земетресение с магнитуд 7,5 разтърси столицата на провинция Бадахшан в североизточен Афганистан, като засегна 12 провинции в страната. През 2015 г. общият размер на хуманитарната помощ от ЕС за страната възлезе на 40 милиона евро, включително допълнителната сума от 12 милиона евро, отпусната през декември, с цел да се посрещнат нарастващите хуманитарни нужди. Тази подкрепа бе оказана на фона на рязко изостряне на конфликта в страната.

Действие на ЕС: продоволствена сигурност в Афганистан

През 2014 г. и 2015 г. ЕС предостави помощ, като обучи 540 жени как да отглеждат зеленчуци и бобови култури с цел намаляване на недохранването и увеличаване на консумацията на разнообразна и здравословна храна. Около 900 семейства в провинциите Бамиян и Гор получиха подкрепа чрез придобиването на нови умения, чиято полза надхвърля времевата рамка на проекта.

Латинска Америка и Карибите

На 10—11 юни 2015 г. в Брюксел се състоя втората среща на върха между ЕС и **Общността на латиноамериканските и карибските държави** под надслова „Да изградим общото си бъдеще: да работим за проспериращи, сплотени и устойчиви общества за нашите граждани“. На срещата на върха бе подписана Регионалната индикативна програма между ЕС и Карибския регион на стойност от 346 милиона евро за периода 2014—2020 г. Планът за действие за двата региона бе актуализиран и бяха добавени две нови глави относно висшето образование и сигурността на гражданите.

Успоредно със срещата на върха се състоя **Бизнес срещата на върха ЕС—CELAC**, чиято тема бе „Европа, Латинска Америка и Карибският регион: насърчаване на приобщаващ и устойчив растеж чрез засилване на ролята на малките и средните предприятия“. ЕС е основният чуждестранен инвеститор в региона на **Общността на латиноамериканските и карибските държави (CELAC)** и неговият втори търговски партньор.

Науката, изследванията, иновациите и технологиите са първата точка в плана за действие на ЕС и CELAC²⁶, съставен след срещата на върха по темата през 2015 г. Диалогът относно науката, изследванията, технологиите и иновациите чрез „Съвместната инициатива за научни изследвания и иновации на ЕС и Латинска Америка и Карибите“, създадена през март 2011 г., ще затвърди сътрудничеството между ЕС и CELAC.

²⁶ http://ec.europa.eu/research/iscp/pdf/policy/eu-celac_action_plan_2015.pdf